

- повільно готуються кадри для експлуатації імпортного обладнання;
- допускаються помилки при виборі об'єкта імпорту (вирішення економічних завдань інколи може бути здійснено без залучення валютних ресурсів);
- часто зустрічаються прорахунки при виборі продавця (недостатньо досліджується стан ринку потрібного обладнання, не виявляються усі можливі постачальники);
- погано організовано здавання-прийняття обладнання за кордоном, внаслідок чого ввозиться обладнання, яке не відповідає контрактним умовам;
- мають місце помилки у перспективній оцінці потреб у сировині та напівфабрикатах для завантаження імпортного обладнання, потреб у запасних частинах, тощо.

Таким чином, здійснення підприємством ефективної імпортової політики допоможе модернізувати застаріле обладнання та впровадити нове, більш прогресивне одночасно збільшуючи конкурентоспроможність вітчизняної продукції.

ІННОВАЦІЙНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

*Єрохондіна Т.О., к.т.н., доц., доцент кафедри менеджменту виробничої сфери;
Бондаренко Т.О., магістрант,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет,
м. Дніпропетровськ, Україна*

Ключовий детермінант інноваційної поведінки України - участь у глобалізації. Найбільш значущим і універсальним виявляється вплив імпорту. Якщо у випадку процесних інновацій цей результат пояснюється оновленням технологій за рахунок імпорту обладнання, то для нових продуктів йдеться про якісній сировині і комплектуючих, які дозволяють фірмам переходити від конкуренції за ціною до конкуренції нових продуктів за рахунок більш високої якості і нових властивостей. Експорт значимо впливає на ймовірність витрат на НДДКР. Непрямий експорт через посередників знижує ймовірність продуктових і процесних інновацій, що пояснюється втратою самостійності у прийнятті інноваційних рішень на фірмах, що беруть участь в глобальних ланцюжках з проміжними продуктами. Конкуренція з боку імпорту та іноземних виробників значимо підвищує ймовірність корпоративних витрат на НДДКР, а відсутність впливу внутрішньої конкуренції пов'язано з тим, що нові продукти з'являються у вільних нішах, не зайнятих місцевими виробниками.

Інший значущий і стійкий показник інноваційної активності - рівень диверсифікації фірми: чим вона вище (або чим менше частка основного продукту у виручці), тим вище ймовірність всіх видів інновацій. Для українських підприємств рівень диверсифікації - найбільш важливий фактор продуктових інновацій, порівнянний за коефіцієнтом і значущості тільки з впливом витрат на НДДКР. Вплив

диверсифікації можна пояснити тим, що у диверсифікованої фірми є історія успішних продуктивних інновацій, а значить, відповідний досвід і вміння управляти ризиками невизначеності, пов'язаними з впровадженням нових продуктів.

Постійна експортна діяльність стимулює підприємства застосовувати нові технологічні та організаційні інновації, які раніше не входили в управлінський арсенал фірми частіше, ніж фірми, які не експортують. Вихід на експортні ринки значимо і позитивно впливає на створення IT підрозділи, впровадження практики порівняння показників фірми із зарубіжними конкурентами, впровадження технології аутсорсингу деяких управлінських функцій, а також на ймовірність того, що фірма починає фінансувати дослідження і розробки.

Ймовірність впровадження інновацій для фірм - експортерів в далеке зарубіжжя значимо вище для організаційних інновацій, таких як сертифікація по ISO, проведення бенчмаркінгу як з вітчизняними, так і з закордонними конкурентами, створення підрозділів, зайнятих дизайном продукції. З технологічних інновацій значуще відмінність спостерігається по індикатору появи витрат на дослідження і розробки.

Вивчення особливостей прояву кластерних ефектів в промисловості показало, що найбільш ефективний канал взаємодії, значимо підвищує ймовірність інноваційної активності - це кооперація у сфері використання розробок за замовленнями сторонніх організацій. Цей вид взаємодії самим прямим чином пов'язаний з продуктивними інноваціями, причому в разі глибоких інновацій, орієнтованих на національний та міжнародний ринки, зв'язок сильніше і стійкіше. Інший значущий фактор - це аутсорсинг, який підвищує ймовірність будь-яких продуктивних інновацій, але ніяк не пов'язаний з високотехнологічним експортом. Компанії, що формують ланцюжки доданої вартості та керуючі цими ланцюжками, ініціюють продуктивні інновації, розділяючи технічні і виробничі ризики з постачальниками, і обмінюючись з ними знаннями. Членство в бізнес асоціаціях, незважаючи на відсутність прямої логічного зв'язку з інноваціями, можна вважати стимулом формального і неформального взаємодії учасників ринку, а також майданчиком для лобіювання інтересів бізнесу, в тому числі інтересів, пов'язаних з доступом до державного фінансування НДДКР. Географічна близькість - розміщення в агломераціях - виявилася значущою тільки у разі випуску нового продукту

Дослідження особливостей прояву кризи на інноваційно-активних підприємствах показало, що відзначаються в літературі механізми трансмісії кризи, зокрема, фінансовий канал і канал участі в глобалізації, узгоджуються з емпіричними даними за українськими оброблювальними підприємствами. У числі серйозних факторів кризових ефектів виявилася інноваційна активність фірм. Тобто криза «покарав» підприємства, що почали модернізацію обладнання та оновлення продуктової лінійки, а також учасників двосторонньої міжнародної торгівлі.

Отримані результати можуть бути корисні при прийнятті рішень про стимулювання інновацій в корпоративному секторі господарства. Зокрема, є всі підстави вважати, що сучасні продуктивні інновації пов'язані з корпоративними

НДДКР і стимулювання останніх підвищить глибину інноваційних процесів, переорієнтувавши їх зі скромних поверхневих нововведень на нові для українського ринку продукти. Інший важливий для інноваційної політики результат - стійкий вплив глобалізаційних процесів - причому як експорту, так і імпорту - на інноваційний поведінку українських підприємств. Тому обмеження імпорту може захистити в основному пасивні підприємства, в той час як інноваційно-активні використовують імпортні матеріали та комплектуючі для підвищення якості нових продуктів, і бар'єри імпорту дестимулюють їх інноваційне поведінку. Важливо також, що експорт більш за все асоціюється з організаційними та управлінськими нововведеннями, тому зняття бар'єрів експорту, особливо з боку митниці, прискорить реструктуризацію фірм і підвищить їх ефективність.

Список літератури:

1. Бондаренко Н.М. Напрями підвищення інноваційної активності промислових підприємств / Н.М. Бондаренко // Донбас-2020: перспективи розвитку очима молодих вчених: Матеріали V науково-практичної конференції. м. Донецьк, 25-27 травня 2010 р. – Донецьк, ДонНТУ, 2010. – 973 с.
2. Бондарчук М.К. Інноваційний розвиток підприємств як чинник економічного зростання держави / М.К. Бондарчук // Науковий вісник НЛТУ України . – 2013. – Вип. 23.15. – С. 142 - 147.
3. Говоруха Ж.А. Питання розвитку інноваційної діяльності підприємств України / Ж.А. Говоруха // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 8 (74). – С.107 - 115.
4. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Омельчак Г.В. Концептуальні основи розвитку інноваційного потенціалу підприємств / Г.В. Омельчак // Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво . – 2014. – № 2. – С. 113 - 118.
6. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-152>.

ІННОВАЦІЙНІ ФАКТОРИ У РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

*Єрохондіна Т.О., к.т.н., доц., доцент кафедри менеджменту виробничої сфери,
Качесов Д.В., магістрант,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет,
м. Дніпропетровськ, Україна*

Ключовий детермінант інноваційної поведінки України - участь у глобалізації. Найбільш значущим і універсальним виявляється вплив імпорту. Якщо у випадку